

МКОУ «Ленинаульская СОШ № 1 имени героя Советского
Союза Х. Нурадилова»

<p>Согласовано:</p> <p>зам. дир. по УР Джамалдинова З.Ш.</p> <p>« 26 » август 2023г.</p> 	<p>Утверждаю:</p> <p>Директор МКОУ «ЛСОШ № 1» Аскендерова Х.Н.</p> <p>Протокол пед.совета № 198 « 26 » август 2023 г.</p>
--	---

Рабочая программа
по родному (аварскому) языку
для 6 класса
учительницы родного языка и литературы
Магомедалиевой Б.У.

2023 – 2024г.

ПРОГРАММАЯЛЪЕ БАЯН (6 КЛАСС МАЦІ)

...Школалъул цІакъго кІвар бугеб масъалалъун ккола гІун бачІунеб гІелалъе шулияб ва гъваридаб лъай къей, гъезуль гъеб лъай практикалда хІалтІизабизе бажари ва ругъунлъи лъугъинаби, дунялалдехун материалистияб бербалагъи бижизаби.

Авар литературияб мацІалъул къучІ ккола бол мацІ, амма литературияб мацІ бечелъизе кІвар бугеб магІданлъун ккола киналго диалектал ва наречиял. Цогидал мацІазго гІадин, авар мацІалъги гІаммаб куцалда тІолго магІарулазул рухІияб бечелъи жанибе бачуна.

Ахираб заманалда гІисинал миллатазул мацІал церетІеялде цІикІараб кІвар къолеб буго. Гъел миллатазул рукІа-рахъин цебетІеялдаго цадахъ, гъезул мацІалги бечелъула, церетІола ва хадубккунги гъел церетІезаризе руго.

Школалда авар мацІ малъиялда церетІарал масъалаби.

Авар мацІ школалда лъазабиялда церетІарал масъалабилъун ккола: цІалдохъабазул кІалзул ва хъвавул калам цебетІезаби, пасихІго цІали камиллъизаби ва каламалъул культура борхизаби.

Школалда авар мацІ малъиялъул мурад буго: цІалдохъабазе фонетикаялъул, лексикаялъул, рагІи лъугъиналъул ва хисиялъул, грамматикаялъул, стилистикаялъул хІакъалъулъ лъай цвей, жамгІияб гІумруялда жаниб гъелъул кІваралъул хІакъалъулъ баянал къей, битІунхъваялъул ва лъалхъул ишараби лъеялъул иш камиллъизаби, лъималазул рагІул нахърател бечелъизаби.

VI классалда авар мацІалъул курсалъул гІуцІи

Рахъдал мацІалъул программаалда рекъон, VI классалда цІалдохъабазда малъизе ккола фонетика, графика, лексика, рагІи лъугъин, грамматика (морфология, синтаксис), дагъабго гІатІид гъабун. Гъединго цІалдохъабазда лъазе ккола стилистикаялъул ва мацІалъул хІакъалъулъ гІаммал гІелмиял баянал. ЦІалдохъаби ругъунлъизе ккола битІун хъвазе, битІун цІализе, калам гІуцІизе ва лъалхъул ишараби лъезе.

Синтаксисалъул ва лъалхъул ишарабазул хІакъалъулъ бищун гІадатал (авалиял) баянал V классалдаго ккола, морфологияб курс синтаксисалъул къучІалда лъазабизе, калам цебетІезабиялъул ва пунктуациялъул хІалтІаби гъаризе рес букІине.

ЦІалдохъабазул калам цебетІезаби ва гъел пасихІго цІализе ругъун гъари.

Школалда авар мацІ малъиялъ цІалдохъабазул логикияб пикру ва калам цебетІезабула.

Калам цебетІезабиялъе цоцада хурхараб лъабго нух буго.

Калам цебетІеялъул тІоцебесеб нух буго авар мацІалъул дарсазда лъималазул рагІул нахърател бечед гъаби.

Авар мацІалъул дарсазда лъималазул рагІул нахърател бечед гъабула батІи-батІиял словариял хІалтІабаздалъун, учебникалда ругел ругъунлъиялъул хІалтІабазул текстаздалъун, кІалзул ва хъвавул изложенияздалъун, сочиненияздалъун. ЦІалдохъабазулгун словарияб хІалтІи гъабулелъул, гъел, жалго жидедаго чІун, ричІуларел рагІаби ратизе, гъезул магІна учителасда гъикъизе ругъун гъари, словараздаса битІун пайда босизе лъай – бицунго кІвар бугел хІалтІабилъун ккола.

Калам цебетІезабиялъул кІнабилеб нух буго авар литературияб мацІалъул рагІаби лъугъиналъул, гъел дандраялъул, предложениял гІуцІиялъул, битІун цІалиялъул ва гъ. ц. нормаби лъай. Гъеб рахъалъ программалда жиб-жиб темаялъул кІнабилеб пункталда гъоркъ чІванкъотІун бихъизабун буго щибаб классалда лъималазе щезе кколеб лъайги гъезухъа лъугъине кколеб бажариги.

Калам цсбстІезабиялъул лъабабилеб нухги буго авар мацІалъул дарсазда батІи-батІияб темаялъул ва жанралъул материалазда тІасан цІалдохъаби кІалъазе ругъун гъари.

Калам гІуцІизе цІалдохъаби ругъун гъариялъе лъикІалан заманги бихъизабун буго (Авар мацІалъе рихъизарурал сагІтазул щуго бутІа гъабун цо бутІа). Калам гІуцІизе ругъун гъари щикІараб кІвар бугеб иш бугелъул, гъелье мацІалъул программалда жиб-жиб классалъе батІаго темабиги къун руго.

ЦІалдохъанасда лъазе ккола тексталда тІад хІалтІизе, гъелъул аслияб пикру батизе, къокъаб ва гІатІидаб план гІуцІизе, гъелда рекъон материал тартибалдеги ккезабун, бицунги хъванги изложение тІобитІизе.

Авар мацІалъул дарсазда кІвар къезе ккола цІалдохъабазул кІалзул монологияб калам камиллъизабиялде. Гъелье гІоло цІалдохъаби тІамизе ккола батІи-батІиял темабазда тІасан кІалъазе.

ТІолабго лъагІалида жанир гъарурал хІалтІабаздалъунги, изложенияздалъунги, сочиненияздалъунги цІалдохъабазулъ битІараб кІалзул ва хъвавул калам гІуцІиялъул бажари лъугъине буго.

Изложениязе текстал ва сочинениязе темаби тІаса рищулеб мехалъ, гъел тарбия къеялъул ва гІелмияб рахъалъан дандекколел рукІине ккола.

ЦІалдохъабазул калам цебетІезабиялъе бихъизабураб лъабабго нухалъ гъезул каламалъулъ дандчІвалел гІунгугІаби ва гъалатІал тІагІинаризе квербакъула.

ЦІалдохъабазул калам цебетІезабиялда бухъараб буго пасихІго цІализе лъазабиялъул ишги.

ПасихІго цІалиялъл ругълнълбаи камилъллизаризе, художествиял текстал (хабар, маргъл, кечІ) росула.

ПасихІго цІализе лълмал ругълн гълриялъл синтаксис лълалъллги кІудияб кІвар буго. Гълл рес кълла калам камил гълбизе ва цебетІезабизе.

• БитІунхълвалъл рахълал бажари борхизабула, батІи-батІияб тайпаялъл (гІинзулаб, берзулаб, кантІизариялълулаб, баян гълбиялълулаб, творческаиб гІадал) диктантал гълрун.

• Контролияб диктанталъл цо дарсил лълкІалан заман кълзе кколел батани, битІун хълвазе ругълн гълриялъл ругел батІи-батІиял диктантале дарсил цо бутІа кълниги гІезе буго.

Диктантале росулел текстал кълваригІарал орфограммабазул рахълал бечедал рукІине кжела. Гълдинаб кълкълб диктант, кІиго анкълда жиниб цо нухалдагІаги гълбуни, лълкІ букІина.

Авар мацІалълл дарсазда цоги предметазулгун бухълн

Школалда цІалдохълбаз аслияб куцалда лълзабула литератураиб мацІ. Гълдинлъллдал шулияб бухълн букІине ккола адабияталълл курсалъллгун. Гълниб кІвар кълзе ккола художествиял асаразде. Гълл рес кълла мацІалълл цо-цо хаслги цебетІезабизе, рагІаби хІалтІизариялда, грамматикиял формабазда, батІи-батІиял синтаксисиял гІуцІабазда, тексталълл бутІабазул ва предложениязул бухълналълл кългІидабазда, калам хІалтІизабиялълл батІи-батІиял рахълалда хурхарал суалал баян гълризе.

КІудияб кІвар буго гІурус мацІалъллгун бухълн кквелъллги. Гъллги рес кълла кІиябго мацІалълл грамматикиял гІаммал ва хасал рахълал чІезаризе, ай, цого классалда гълб кІиябго мацІ лълзабулелълл, гълзул дандекколелги кколелелги рахълзул хІисаб гълбун, дарс кълй чара гълчІеб методикияб кългІидалълн ккола. Гълбго абизе бегълла школалда лълзабулел кълватІисеб пачалихъллълл мацІалълл хІакъллъллги.

Гълб 6 классалда авар мацІ малълниялълл программа гІуцІун буго ООО «Издательство НИИ педагогики» ял кълватІибе биччараб «Авар мацІалълл программаби 5-9 ва 10-11 классазе» абураб, Дагълстан Республикаялълл лълкълеялълл ва гІелмияб министерствоялл тасдикъл гълбураб программаялълл кълчІалда

МКОУ «ЛСОШ№1» лълкълеялълл идараялълл планалда рекълн, авар мацІалълл 6 абилел классалда бихълзабун буго 2 сагІат. Кинабниги лългІалие – 68 сагІат

Щибаб четвѣрталда гъарулел батли-батлиял хIалтIабазул къадар

Иргадул	Классал ва четвѣртал	VI класс			
		четвѣртал			
№№	Хъвавул хIалтIабазул тайнаби	1	2	3	4
1.	Контролияб диктант	2	1	1	1
2.	Ругъун гъариялъул диктант	2	1	2	1
3.	Контролияб изложение	1	-	1	-
4.	Ругъун гъариялъул изложение	1	1	1	1
5.	Контролияб сочинение	1	-	1	-
6.	Ругъун гъариялъул сочинение	1	1	1	1

VI КЛАСС (68 сағат)

Авар маңалғу хіакъалғуль къокъаб баян. Рахьдал маңалғульги гіурус маңалғульги цоцаздехун бугеб гьоркъоблғиялғуль хіакъалғуль (1 сағат).

ЛЕКСИКА ВА ФРАЗЕОЛОГИЯ

1. Лексикаялғуль хіакъалғуль V классалда малъараб материал такрар гъаби.

Киназго хіалтғизарулел рағлаби. Диатектиял (бакіалғулал) ва пишачильялғулал рағлаби. Цогидал маңаздаса рачларал рағлаби. Циял ва басралғарал рағлаби. Фразеологиял сверелал.

2. Лексикаялғуль разбор гъабизе ругъун гъари. Словаралдаса циял ва басралғарал рағлаби ратизе ругъун гъари.

Фразеологияб словарьгун лъай-хъвай гъаби.

Циял ва басралғарал рағлаби, фразеологиял сверелал, цогидал маңаздаса рачларал рағлаби каламалғуль хіалтғизаризе лъай.

Рағли лъугъин ва битунхъвай

1. V классалда малъараб материал такрар гъаби. Морфологияб къағидаялғуль циял рағлаби лъугъин:

а) суффиксиздалғун;

б) кінго рағли яги кінго къибил жубаялдалғун.

Рағул флексиялдалғун, ударениял бакі хисиялдалғун, цо каламалғуль бутлаялғуль рағлаби цогиялде свериялдалғун циял рағлаби лъугъиналғуль хіакъалғуль авалияб бичічі.

Журарал рағлабазул битунхъвай.

2. Батли-батлиял суффиксиздалғун циял рағлаби лъугъинаризе ругъун гъари.

Журарал, журарал къокъ гъарурал рағлаби калзул ва хъвавул каламалғуль битун хіалтғизаризе ругъун гъари.

Предметияб цIар

1. Предметияб цIар падежазде свери (цолзул формаялда). Предметияб цIаралзул гIемерлзул форма лугьин. (Тема гIатIид гьаби).
ГIемерлзул формаялда предметиял цIарал падежазде свери.
Падежазул ахиразул битIунхъвай.
Предметияб цIаралзул суффиксазул битIунхъвай.
Журадал предметиял цIаразул битIунхъвай.
2. Предметиял цIаразул морфологияб разбор гьабизе лъай. Суалаздагун предметияб цIаралзул падежал рихъизаризе лъай.
Суалазда рекъон предметиял цIарал падежазда лъезе лъай.
БатIи-батIиял падежазул формабазда ругел предметиял цIарал жиндирго каламалзул хIалтIизаризе лъай.
РагIабазул суффиксал рихъизаризе ва гьезул кумекалдагун батIи-батIияб магIнаялзул предметиял цIарал лугьинаризе лъай.

Прилагательное

1. Прилагательное. ГIаммаб магIна, морфологиял гIаламатал ва синтаксисияб роль. Прилагательное жинсгун формаялзул предметияб цIаргун рекъонккей. Качествиял, гьоркъоблъиялзулал ва бетIергъангьи бихъизабулел прилагательнаял.
Предметияб цIарлун хIалтIизарурал прилагательнаял падежазде свери.
Журадал прилагательнаязул битIунхъвай.
ГIурус мацIалдаса рачIарал прилагательнаязул битIунхъвай.
2. Синонимиял ва антонимиял гIаламатал рихъизарулел прилагательнаял каламалзул хIалтIизаризе лъай.
Предметалзул батIи-батIиял гIаламатал рихъизарулел прилагательнаял каламалзул хIалтIизаризе лъай.

Кинаб бугониги предметалъе прилагательнойдалъун характеристика къезе лъай.

Прилагательное жинсалъулъ ва формаялъулъ предметияб цӀаргун рекъон ккезабизе лъай (**багӀарав, багӀарай, багӀараб, багӀарал**).

РикӀкӀен

1. РикӀкӀен. ГӀаммаб магӀна, морфологиял гӀаламатал, синтаксисияб роль.

ГӀуцӀиялде балагъун гӀадатал, жуларал, составиял рикӀкӀенал ва гъезул битӀунхъвай.

Къадаралъул рикӀкӀен ва разрядал; цадахълӀи бихъизабулел, шаклӀи бихъизабулел, тӀолголӀи бихъизабулел, бутӀа бичӀчӀизабулел (дробазул); гъезул битӀунхъвай.

Иргадул рикӀкӀен, гъеб лъугъунеб куц ва гъелъул битӀунхъвай.

Къадаралъул ва иргадул рикӀкӀеналъул цӀар падежазде свери.

2. Предметияб цӀаргун рекъонккезабизе лъай. (**5 бакӀ, 5 – 10 вас, 1941 – 1945 абилел сонал**).

БатӀи-батӀиял падежазул формабазда рикӀкӀен каламалъулъ хӀалтӀизабизе лъай.

ЦӀарубакӀ

1. ЦӀарубакӀ. ГӀаммаб магӀна, морфологиял гӀаламатал ва синтаксисияб роль. МагӀнаялде балагъун, цӀарубакӀазул разрядал: гъумералъул, ишараялъул, баянлъул, баянлӀи гъечӀел, суалиял, абсолютиял (гъечӀолъиялъул), жибголъиялъул.

ЦӀарубакӀал падежазде свери. ЦӀарубакӀазул битӀунхъвай.

2. ЦӀарубакӀал жиндирго каламалъулъ хӀалтӀизаризе лъай. Гъумералъул цӀарубакӀал **ниж, ниль, нуж** битӀун хӀалтӀизаризе лъай.

Предметияб цӀаралъул бакӀалда цӀарубакӀ хӀалтӀизабизе лъай. Баянлъул, баянлӀи гъечӀел ва абсолютиял цӀарубакӀал гӀадатал падежазде сверизаризе лъай.

Причастие

1. Причастие – глаголаълул хасаб форма. Причастие лъугъунеб куц. Причастияълул ва прилагательнояълул гIаммал гIаламатал. Гъезда гъоркъоб батIалъи.

Предложениялда жаниб причастияълул роль. Причастиял сверелал ва гъезуль лъалхъул ишараби.

Причастияълул заманаби: араб, гIахъалаб, бачIунеб.

Причастияълул бугольияълул ва гъечIолъияълул формаби. Предметияб цIарлъун хIалтIизабураб причастие падежазде свери.

2. Предметияб цIаргун причастие рекъон ккезабизе, хасго жинсиял глаголаздасан лъугъараб причастие предметиял цIаралгун рекъезабияълул хаслъи лъай. Причастиял сверелал ратIа рахъизе ва гъезуль лъалхъул ишараби лъезе ругъун гъари.

Глаголаздаса лъабабго заманалъул причастиял лъугъинаризе лъай.

Деепричастие

1. Деепричастие – глаголаълул хасаб форма. Деепричастияълул глаголалда ва наречиялда релъгъарал гIаламатал. Предложениялда жаниб деепричастияълул роль. Деепричастияълул заманаби: араб ва гIахъалаб; гъел лъугъунеб куц.

Деепричастиял сверелал за гъезуль лъалхъул ишараби.

2. Деепричастиял лъугъинаризе ва гъел жиндирго каламалъуль хIалтIизаризе лъай, деепричастиял сверелал ратIарахъизе ва гъезуль лъалхъул ишараби лъезе ругъун гъари.

Такрар гъаби Калам цебетIезаби

Каламалъул стилалъул, темаяълул ва тексталъул, аслияб пикруяълул хIакъалъуль малъараб жо такрар гъаби.

Орфоэпияги цIунун, текстал битIун, рагIун ва чвахун цIализе лъай.

ЦIиял рагIаби лъазари. Гъел битIун абизе ва хъвазе лъай.

ЦIиял рагIабиги гъоркъоре ккезарун, предложениял гIуцIизе лъай.

Каламалъулъ синонимал, антонимал хІалтІизаризе бажари.

Цо хасаб грамматикияб формаялъе кицаби ва абиял рақІари. 5 – 8 къокъаб предложениядасан данде гъабураб текст гІурусалдаса авар мацІалде буссиабизе лъай.

Суалазе жаваб гъабизе, жалго жидедаго чІун, суалал лъезе ругъун гъари.

Жубараб план гІуцІи.

Планалда рекъон текст, гъоркъор ругел глаголал заманаздеги хисун, бицин.

Сверухъ бугеб гІумруялъул, тІабигІаталъул, рукъ-бакІалъул хІакъалъулъ хабар гІуцІи.

Цалдохъанасул чІванкъотІараб лъугъа-бахъиналъул хІакъалъулъ хабар гІуцІи.

Сюжеталъулал суратазул хІасил къокъго ва гІатІидго бицине бажари.

Сверухъ ругел предметазул, цІаларал тІахъазул, гІагараб рақъалъухъ халккъеялъул, жидерго расандабазул, рекІелгъеязул, гъудул-гъалмагъабазул хІакъалъулъ бицине бажари. Цинги суалазе жавабал хІисабалда хъвазе лъай.

Сочинениялъе хІажатаб материал тартибалде ккезаби. ГІадамазухъа ккарал ишазул хІакъалъулъ жиндирго пикру загъир гъабун, сочинение хъвай.

ТІабигІаталъул, рукъ-бакІалъул сипат-сурат гъорлъе ккезабун, хабарияб тексталда тІасан гІатІидго, къокъго яги тІаса бищун изложение хъвай.

Школалъул газеталда батІи-батІиял темабазда тІасан мақъалаби хъвай.

ЗахІматалъул темаялда тІасан творческиял сочинениял хъвай.

ГІарза, расписка хъвазе ругъун гъари.

VI классалъул цІалдохъабазул лъаялдехун ва бажариялдехун ругел аслиял тІалабал

ЦІалдохъабазда лъазе ккола:

цогидал мацІаздаса рақІарал рагІаби, цІиял ва басралъарал рагІаби, фразеологиял сверелал;

морфологияб къагІидаядла рагІи лъугъинабизе;
цолъул ва гІемерлъул формаялда предметиял цІарал падежазде сверизаризе;
гІадатаб ва жубараб прилагательное лъугъинабизе;
иргадул рикІкІеналгун предметиял цІарал рекъон ккезаризе;
причастиял ва деепричастиял лъугъинаризе;
рагІул гІуцІиялъул разбор гъабизе.

ЦІалдохъабазухъа бажаризе ккола: орфографиялъул рахъалъан:
предметияб цІаралъул суффиксал битІун хъвазе;
журарал предметиял цІарал битІун хъвазе;
батІи-батІиял каламалъул бутІабаздаса лъугъарал прилагательнаял битІун хъвазе;
рикІкІен ва цІарубакІал битІун хъвазе.

Пунктуациялъул рахъалъан:
причастиял ва деепричастиял сверелазуль лъалхъул ишараби лъезе.

Орфоэпиялъул рахъалъан:
гІемерлъул формаялда цІарубакІазул падежиял ахирал битІун цІализе.

Калам гІуцІиялъул рахъалъан:
жубараб план гІуцІизе;
батІи-батІиял темабазда тІасан хабарияб тайпаялъул текст дурусго ва къокъго бицине;
темаялъул аслияб пикруги хІисабалде босун, сочинениялъе материал данде гъабизе ва гъеб тартибалде ккезабизе;
цо сундул бугониги себе суратги чІезабун, хабар гІуцІизе; бахІс ккараб темаялда тІасан макъала хъвазе.

Календариябгун - тематикияб план 6 класс

№	Дарсил тема	СагIат	Дарсида хIалтIизарулел къагIидаби	Рокъобе хIалтIи
1	Синтаксис ва пунктуация	1	Предложениялда лъалхъул ишараби лъезе.	хI. 2,3.
2	Фонетика ва графика. Слог. Ударение. Кумекалъул рагIаби.	1.	Фонетикияб разбор. РагIаби слогалде риххи, ударение лъей	хI.4.
3	Морфология. Предметияб цIар. Глагол.	1	Морфологияб разбор.	хI.5, гьум. 5.
4	Лексика. Синонимы. Антонимы. Омонимы.	1	РагIабаль синонимал, антонимал, омонимал ратизе.	XI.3, гь.8
5	Диктант	1	Диктант хъвай	
ЛЕКСИКА				
6.	Киназго хIалтIизарулел рагIаби	1	Текстгун хIалтIи	§1,2 хI.2.
7.	Диалектиял (бакIалъул) ва пишачилъиялъул рагIаби.	1	Тексталуль литер. диалект. рагIаби рати.	§3, хI.1.
8.	Цогидал мацIаздаса рачIарал рагIаби	1	Текстгун хIалтIи.	§4, хI.2.
9.	К.ц. Сочинение.	1	План гIуцIизе	Сочинение лъугIизабизе
10.	ЦIиял ва басриял рагIаби	1	Текстгун хIалтIи.	§5, хI.3.
ФРАЗЕОЛОГИЯ				
11.	РагIабазул риххуларел дандраял	1	Риххуларел дандраялгун предложениязуль хIалтIи.	§6, хI.4. 10 фразеологизм рекIехъе лъезе
12.	Р/р. Изложение.	1	Изложениялъул тексталда гIад хIалтIи, гьеб черновиказда хъвай	Изложение хъван лъугIизабизе
13.	Авар мацIалда рагIаби лъугIиналъул къагIидаби.	1		§7, хI.3.
14	Морфологияб къагIидалъ рагIи лъугIин.	1	РагIул разбор гъабила гIуцIиялъухъ балагъун.	§8, хI.4

15.	Морфологияб кьагидаль рагIи лъугьин.	1	Раглабазда тIад хIалтIи; гьезул гIуцIиялъулаб ва лъугьиналъулаб разбор гьаби; предложенил гIуцIи.	§8, хI.5.
16.	Журарал кьокь гьарурал раглаби	1	Предложениялъул синтаксисияб разбор гьабизе.	§9, хI.1.
17.	Халгъабиялъул диктант.	1	Диктант хъвай.	
МОРФОЛОГИЯ ВА БИТIУНХЪВАЙ				
18.	Предметияб цIар.Такрар гьаби.	1	Словарияб хIалтIи. Тексталда предметиял цIарал рати.	§10, хI.3.
19.	Предметияб цIаралъул цолъул ва гIемерлъул форма.	1	Морфологияб разбор.	§10, хI.1.
20.	Предметияб цIар падежазде свери	1	Словарияб хIалтIи, раглаби падежазде свери.	XI.4, гь.37
21.	БакIалъул падежал	1	Раглаби падежазде свери.	§11, хI.3.
22.	Сочинение «Дир гьудул»	1	План гIуцIи, сочинение хъвай	Сочинение лъугинабизе
23.	Предметияб цIаралъул суффиксал.	1	Предметияб цIаралъул морфологияб разбор, берзул диктант	§14, хI.4.
24.	Журарал предметиял цIарал, ва гьезул битIунхъвай.	1	Раглабазул диктант. Раглаби бутIабазде риххи.	§16, хI.3.
25.	Предметияб цIаралъул разбор	1	Предметияб цIаралъул разбор, гьитIинабго хабар ургъизе	§15, хI.5.
26.	Халгъабиялъул диктант	1	Диктант хъвай	
ПРИЛАГАТЕЛЬНОЕ				
27.	Прилагательное каламалъул бутIа хIисабалда.	1	Раглабазул диктант, предложениялъулъ прилагательнойл рати.	§17, хI.4.
28.	Качествиял прилагательнойл.	1	Тексталда качествиял прилагательнойл рати. Гара-чIвари	§18, хI.5.
29.	Гьоркъоблъиялъул прилагательнойл	1	Раглабазул диктант. Тексталда гьоркъоблъиялъул прилагательнойл рати.	§19, хI.4.
30.	Халгъабиялъул изложение	1	Диктантазул мажмугI.	
31.	Прилагательное лъугъунеб куц.	1	Прилаг. разбор гьаби, бутIабазде биххи.тестовияб хIалтIи	§20, хI.4.
32.	Предметияб цIаралъул бакI. хIалтIизабулеб прилагательн падежазде свери.	1	Раглаби падежазде свери, говорение, таржама	§21, хI.3.

33	Глурус мацIалдаса рачIарал прилагательнoзул битIунхъвай. Прилагательнoзул разбор гъаби.	1 1	Словарияб хIалтIи Прилагат. разбор гъаби (морфологияб).	§22, морфологияб р-р прилагат.
34.	Сочинение.	1		
РИКIКIЕН				
35	РикIкIен – каламалзул бутIа хIисабалда.	1	РагIабазул диктант. Текстгун хIалтIи.	§24, хI.5.
36.	РикIкIеналзул гIуцIи.РикIкIеналзул разрядал.	1	Преложениялзул синтаксисияб разбор.	§§25,26, хI.6.
37	Къадаралзул рикIкIен	1	Тестовияб хIалтIи	XI.5.,гъ.86 <i>мил. кр. дяд.</i>
38	Иргадул рикIкIен.	1	Гаржама, аудирование	XI.4,гъ.87
39.	Диктант —	1		
40.	РикIкIеналзул битIунхъвай.	1	Карточкаби, предложениялда рикIкIенал ратизе.	§§27,28, хI.2.
41.	РикIкIенал падежазде свери	1	РикIкIенал падежазде сверизари, мини сочинение.	§29, хI. 3
42.	РикIкIеналзул морфологияб разбор	1	РагIабазул морфологияб р – р гъаби.тIасабицул диктант	§30, рикIкIен.морфол.разбор гъабизе.
43.	Халгъабиялзул диктант	1		
ЦIАРУБАКI				
44	ЦIарубакIазул магIна	1	Предложениялзул цIарубакIал рати.суалазе жавабал.	§31, хI.7. <i>16.98</i>
45.	ЦIарубакIазул разрядал <i>к.р.</i>	1	Тестовияб хIалтIи	§32, хI.4. <i>16.99.</i>
46.	Изложение	1	План гIуцIизе, тексталзул худ.анализ гъабизе	
47.	ЦIарубакIал падежазде свери	1	ЦIарубакIал падежазде сверизабизе.рагIабазул диктант.	§33, хI.5. <i>16.104.</i>
48	ЦIарубакIазул битIунхъвай	1	Словарияб хIалтIи	§34, хI.4.
49	ЦIарубакIазул разбор	1	Жалго жидедаго чIун хIалтIи	XI.2,гъ.107
50	Сочинение +	1		
ПРИЧАСТИЕ				
51.	Причатие	1	гIехъалдаса хIалтIи	§35, хI.5.
52.	Причастиялзул гIаламатал	1	РагIабазул диктант, причастиялзул разбор гъаби	§36, хI.2. <i>16.112</i>
53	Предложениялда жаниб причастие.	1	мугIалимас къураб текстгун хIалтIи.	§37, хI.5. <i>16.114</i>
54.	Сураталдаса сочинение <i>16.111</i>	1		
55.	Причатияб сверел	1	Причастияб сверел предложениялзул хIалтIизари, гIехъалдаса хIалтIи	§38, хI.4. <i>16.116.</i>

56.	Причастие падежазде свери. Причастиялъул разбор. Причастиялъул заманаби	1	Берзул диктант.	§§39, 40, x1. <i>ф. 26.123</i>
57.	Контролияб диктант <i>Ул. дур.</i>	1	Диктант хъвай	
ДЕЕПРИЧАСТИЕ				
58.	Деепричастие	1	Синтаксисияб разбор, словарияб х1алт1и	§§41,42, x14. <i>26.126</i>
59.	Деепричастиялъул грамматикиял г1аламатал	1	Тестовияб х1алт1и	§43, x1.3. <i>26.126.</i>
60.	Изложение <i>Ф. н.о.</i>	1	План г1уц1и, тексталда т1ад х1алт1и, черновиказда хъвай	изложение хъван лъуг1изабизе
61.	Предложениялда жаниб деепричастиялъул роль	1	Текстгун х1алт1и, синтаксисияб разбор.	§44, x1.2. <i>26.180</i>
62.	Деепричастиялъул заманаби.	1	Текстгун х1алт1и, синтаксисияб разбор	§45, x1.5. <i>26.133</i>
63.	Контролияб диктант <i>Делен.</i>	1	Диктант хъвай	
64.	Деепричастияб сверел	1	Синтаксисияб разбор, дееприч.сверел предложениялда жаниб х1алт1изари	§46, x1.2.
65.	Сочинение «Ихдалил т1абиг1ат»	1	План г1уц1и, сочинение хъвай	Сочинение хъван лъуг1изабизе
66.	Раг1ул флексиялдалъун, ударениялъ бак1 хисун, ц1иял раг1аби лъугъин.	1	гара-ч1вари, суалазе жавабал.	
67.	нахътей (резерв)	1		
68.	нахътей	1		

Программаялъе литература:

Цалдохъабазе:

Мух1амадханов М.М. Авар мац1алъул фразеологияб словарь. Мах1ачхъала Дагъучпедгиз, 1993

А.Х1амзатов. 6-7 классазе Авар мац1 (методика). Мах1ачхъала, 2012

Авар мац1алъул бит1унхъваялъул словарь. Махачкала, Дагучпедгиз, 1989

Муг1алимасе:

Ах1мад Х1амзатов. Авар мац1алъул муг1алимзабазе творческиал х1алт1абазул мажмуг1. Типография ИП Тагиева Р.Х., Махачкала,

Камилова З.М. Авар мац1алъул дарсазда т1орит1улел дидактикиял х1аял (методика), Мах1ачхъала, 2010

Мух1амадханов М.М. Авар мац1алъул фразеологияб словарь. Мах1ачхъала Дагъучпедгиз, 1993

А.Х1амзатов. 6-7 классазе Авар мац1 (методика). Мах1ачхъала, 2012

Авар мац1алъул бит1унхъваялъул словарь. Махачкала, Дагучпедгиз, 1989